

Michał Urbański
(Warszawa)

MATERIAŁY LEONA GROSFELDA
(1911–1987)
(III-346)

Leon Grosfeld (początkowo Grossfeld) urodził się 28 stycznia 1911 roku w Przemyślu. Był synem doktora praw Józefa Grossfelda, adwokata w sprawach cywilnych i Laury z domu Bornshtein (albo Bernstein). W 1929 r. ukończył przemyskie gimnazjum imienia Juliusza Słowackiego i w tym samym roku wstąpił na Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego. W Krakowie zdał pierwszy egzamin na stopień magistra praw, ale w 1930 r. przeniósł się na Wydział Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Uczęszczał na seminarium profesora Stanisława Grabskiego i w styczniu 1934 r. uzyskał dyplom magistra praw.

Już podczas studiów w Krakowie zaangażował się w działalność polityczną. W 1929 r. wstąpił do Komunistycznej Partii Polski i Związku Niezależnej Młodzieży Socjalistycznej „Życie”, ściśle współpracującego z komunistami. Po przeniesieniu się do Lwowa należał do Komunistycznej Partii Zachodniej Ukrainy (KPZU) – od 1930 r. do rozwiązania partii w 1938 r. W latach 1932–1936 był pracownikiem Komitetu Centralnego KPZU, od 1932 r. kierował Centralną Redakcją KPZU, redagując wiele legalnych i nielegalnych pism partyjnych. Brał udział w organizowaniu przez KPP Zjazdu Pracowników Kultury w Obronie Wolności i Postępu we Lwowie w 1936 r. W latach 1930–1937 kilkakrotnie aresztowany za działalność komunistyczną, skazany w procesie komunistów w 1938 r. na cztery lata więzienia. Za murami więziennymi spędził łącznie dwa i pół roku. Na wolność wyszedł po wybuchu wojny we wrześniu 1939 r.

W zajęтым przez Armię Czerwoną Lwowie działał od 29 września 1939 do 17 czerwca 1941 r. w miejscowych związkach zawodowych. Kilka dni po inwazji niemieckiej na Związek Sowiecki z 22 czerwca 1941 r. uciekł do Charkowa. Od 2 listopada 1941 do 3 kwietnia 1943 r. przebywał w Samarkandzie, w ówczesnej Uzbeckiej Republice Socjalistycznej; pracował początkowo jako robotnik, później urzędnik. 15 czerwca 1943 r. zaciągnął się do 1 Dywizji Piechoty imienia Tadeusza Kościuszki. Pełnił funkcję adiutanta dowódcy pułku, następnie sędziego śledczego, a od końca 1943 r. był oficerem polityczno-wychowawczym. Po powrocie do Polski awansował w 1946 r. na pułkownika i został zastępcą szefa Głównego Zarządu Polityczno-Wychowawczego Wojska Polskiego.

Na początku 1950 r. przeszedł do pracy naukowej w dziedzinie historii. 5 kwietnia 1950 r. otrzymał nominację na zastępcę kierownika katedry historii Polski w Instytucie Kształcenia Kadr Naukowych przy Komitecie Centralnym Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, a w styczniu 1952 r. powierzono mu stanowisko wicedyrektora tego instytutu. Od stycznia 1954 r. był prorektorem Instytutu Nauk Społecznych przy KC PZPR (następca IKKN), a od 1957 prorektorem Wyższej Szkoły Nauk Społecznych (następczyni INS). Jednocześnie, w 1953 r., został dyrektorem do spraw naukowych Instytutu Historii Polskiej Akademii Nauk. 27 kwietnia 1951 r. obronił na Wydziale Prawa Uniwersytetu Warszawskiego rozprawę doktorską pod tytułem *Państwo przedwrześniowe na służbie monopoli kapitalistycznych* (promotor profesor Edward Lipiński), a 30 czerwca 1954 r. otrzymał nominację na profesora nadzwyczajnego.

Pod koniec 1956 r. wysunięto wobec Leona Grosfelda zarzut popełnienia plagiatu w książce *Polska w latach kryzysu gospodarczego 1929–1933* (1952). Autor oddał się do dyspozycji Prezydium PAN, które 7 stycznia 1957 r. zwolniło go z funkcji zastępcy dyrektora IH PAN. Leon Grosfeld pozostał w IH PAN jako samodzielny pracownik naukowy, ale już 1 kwietnia 1961 r. wrócił na stanowisko zastępcy dyrektora Instytutu. 13 grudnia 1962 r. Rada Państwa PRL nadała mu tytuł profesora zwyczajnego.

23 kwietnia 1968 r. Sekretariat Naukowy Prezydium PAN w trybie nagłym odwołał Leona Grosfelda ze stanowiska zastępcy dyrektora IH PAN. Tak jak przed jedenastoma laty, uczony pozostał samodzielnym pracownikiem naukowo-badawczym w IH PAN, a w lutym 1981 r. przeszedł na emeryturę.

Był członkiem Polskiego Towarzystwa Historycznego i Towarzystwa Miłośników Historii, rad naukowych IH PAN, Instytutu Badań Literackich PAN (od 1953), Wojskowego Instytutu Historycznego (od 1966), WSNS, Zakładu Historii Partii przy KC PZPR, sekcji historycznej Komisji Nauki i Oświaty przy Wydziale Nauki i Oświaty KC PZPR oraz polsko-niemieckiej komisji historycznej; przewodniczył komisji historii nowożytnej i najnowszej Komitetu Nauk Historycznych PAN. Wchodził w skład komitetu redakcyjnego kwartalnika „Z Pola Walki” (1958–1968), rocznika „Najnowsze Dzieje Polski: materiały i studia z okresu 1914–1939” (1958–1969), „Kwartalnika Historycznego” (1953–1956), kolegów redakcyjnych różnych wydawnictw źródłowych i zbiorowych.

Współorganizował Konferencję Śląską IH PAN w 1954 r., był w składzie komisji organizacyjnej IX Powszechnego Zjazdu Historyków Polskich w 1963 r.

Pod opieką naukową Leona Grosfelda doktoryzowało się kilkunastu historyków, między innymi znani później profesorowie historii najnowszej: Czesław Madajczyk, Marian Marek Drozdowski, Jan Borkowski.

Grał znakomicie w brydża, uzyskał tytuł arcymistrza nadawany przez Polski Związek Brydża Sportowego. Na przełomie lat pięćdziesiątych i sześćdziesiątych był trzykrotnie mistrzem Polski i raz wicemistrzem w drużynie brydżowej (Legion Warszawa i Legion-Placówka Warszawa) oraz mistrzem Polski w mikście.

Otrzymał Nagrodę Państwową III stopnia (1955) i kilka odznaczeń: Krzyż Grunwaldu III klasy, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Czechosłowacki Krzyż Walecznych, Srebrny Krzyż Zasługi, Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski.

Od stycznia 1944 roku należał do Polskiej Partii Robotniczej (potem PZPR).

Leon Grosfeld zajmował się początkowo historią gospodarczą Polski międzywojennej, później – historią polityczną Polski okresu 1914–1939. Jego dorobek naukowy nie jest zbyt obszerny. Składają się nań dwie monografie: *Polityka państw centralnych wobec sprawy polskiej w latach pierwszej wojny światowej* (Warszawa 1962), za którą autor otrzymał w tymże roku nagrodę tygodnika „Polityka”, i *Polskie reakcyjne formacje wojskowe w Rosji 1917–1919* (Warszawa 1956) oraz około trzydziestu artykułów zamieszczonych w pismach naukowych i pracach zbiorowych, a także wydane w drugim obiegu krótkie opracowanie *Polskie aspekty stosunków niemiecko-sowieckich w okresie międzywojennym* (Warszawa 1988), opublikowane wcześniej w postaci dwóch artykułów na łamach podziemnego kwartalnika politycznego „Krytyka”. Leon Grosfeld należał też do komitetu redakcyjnego wielotomowego wydawnictwa źródłowego *Dokumenty i materiały do historii stosunków polsko-radzieckich* (1962) i brał udział w pracach nad dwutomowym opracowaniem *Dokumenty z dziejów polskiej polityki zagranicznej 1918–1939* (Warszawa 1989–1996). Trzytomowe wydawnictwo *Raporty przedstawicieli Niemiec w Warszawie w latach 1918–1939*, nad którym pracował kilka lat, nie ukazało się drukiem.

W 1945 r. ożenił się z Olgą Eichorn. Mieli dwoje dzieci: Jana i Irenę (po mężu Smolar).

Zmarł 23 lutego 1987 roku w Warszawie. Pochowany został na Cmentarzu Wojskowym na Powązkach (kwatery C4, rząd 7, grób 5).

Materiały Leona Grosfelda zostały przekazane przez Instytut Historii PAN w postaci depozytu do PAN Archiwum w Warszawie w 1998 r., a w 2019 r. wpisano je do księgi nabytków pod numerem 2989. Były w stanie ogólnie nieuporządkowanym, z pewnymi tylko elementami porządku nadanego przez twórcę spuścizny.

Materiały pochodzą z lat 1921–1986. Zostały uporządkowane i opracowane przez mgr. Michała Urbańskiego w latach 2018–2019. Po przejęciu spuścizny wyłączono z niej 9 szpul mikrofilmów raportów niemieckich przedstawicieli dyplomatycznych w Polsce w latach

międzywojennych i 19 woluminów druków (chronologia stosunków międzynarodowych Polski w latach 1918–1939, wydana przez Państwowy Instytut Stosunków Międzynarodowych w latach sześćdziesiątych). Materiały te włączono do zbioru mikrofilmów i fotografii oraz zbiorów biblioteki PAN Archiwum w Warszawie. Podczas porządkowania wyłączono i przeznaczono do brakowania materiały pozbawione znaczenia historycznego i nie mające związku z działalnością twórcy spuścizny (bibliografia zawartości gazet i czasopism z lat 1949–1954 i zestawienie statystyczne będące wynikiem kwerendy w opracowaniu *Adresy Warszawy w 1909*). Po uporządkowaniu objętość spuścizny wynosi 3,5 m.b.

Materiały zostały podzielone na cztery główne grupy, zgodnie z *Wytycznymi opracowania spuścizn archiwalnych po uczonych*.

Grupa I, zdecydowanie najobszerniejsza (131 j.a.), zawiera materiały twórczości naukowej L. Grosfelda z lat [1921]1961–1986 i dzieli się na trzy podgrupy. W pierwszej (j.a. 1–19) znajdują się opracowania, artykuły i referaty, uporządkowane chronologicznie w ramach wymienionych działów. Druga, największa podgrupa materiałów grupy I (j.a. 20–119), to z wyjątkiem ostatniej jednostki materiały związane z wydawnictwem źródłowym *Raporty przedstawicieli Niemiec w Warszawie w latach 1918–1939*: maszynopisy (w kilku egzemplarzach) opracowanego tekstu źródłowego w języku niemieckim z odręcznymi dopiskami i poprawkami (dla lat 1918–1933), fotokopie akt z archiwum niemieckiego Auswärtiges Amt (Ministerstwa Spraw Zagranicznych) z rejestrami i przypisami, zwykle na wąskich paskach papieru (lata 1918–1933), oraz nieopracowane fotokopie akt z tegoż archiwum (okres 1934–1939). Zachował się tekst wstępu do wydawnictwa (j.a. 20), w którym autor omawia kwestię proveniencji zamieszczonych dokumentów oraz zasady ich wyboru i edycji. Trzecia podgrupa grupy I (j.a. 120–131) to materiały warsztatowe, głównie notatki z kwerend w archiwach i z literatury przedmiotu oraz fotokopie i odpisy akt archiwalnych. Materiały tej podgrupy uporządkowano rzeczowo i chronologicznie. Zwraca uwagę j.a. 123 pt. *Działalność Borisa Sawinkowa i «białej» emigracji rosyjskiej w Polsce, 1920–1921*, zawierająca fotokopie i odpisy w większości niepublikowanych dokumentów dotyczących określonego w tytule zagadnienia.

W grupie II (j.a. 132–140) zebrano materiały z lat ok. 1960–1981 dotyczące działalności organizacyjno-naukowej (j.a. 132–136) oraz wydawniczej i redakcyjnej (j.a. 137–140) twórcy spuścizny. Materiały te, uporządkowane rzeczowo i chronologicznie, mają w dużej mierze charakter szczątkowy. Na uwagę zasługują: anonimowe opracowanie *Die Darstellung der polnischen Geschichte und der Geschichte der deutsch-polnischen Beziehungen in westdeutschen Geschichtshandbüchern* (Historia Polski i dzieje stosunków polsko-niemieckich w zachodniemieckich podręcznikach historii), przygotowane zapewne na IX sesję polsko-niemieckiej komisji historycznej w Rostocku w 1962 roku (j.a. 136), oraz prace mające się składać na poświęcony kulturze rozdział 14. książki *Historia Polski, t. IV, 1918–1939. Cz. 1, 1918–1926*, z którego jednak zrezygnowano (j.a. 140).

Grupa III, obejmująca materiały biograficzne i korespondencję wpływającą (lata 1960–1975), składa się z dwóch bardzo szczupłych jednostek (j.a. 141–142). Zawiera m.in. zdjęcie paszportowe twórcy spuścizny, prawdopodobnie z lat siedemdziesiątych, i jego kartę wizytową, a także cztery listy pozbawione większego znaczenia.

Grupa IV (j.a. 143–145) zawiera materiały osób obcych (z lat ok. 1960–1976): fragmenty pamiętników Macieja Rataja oraz ogłoszone i nieogłoszone drukiem artykuły i referaty (lub ich fragmenty) poświęcone historii Polski.

Grupa V (j.a. 146–151) to załączniki do spuścizny, pochodzące z lat 1939–1976. Materiały zostały uporządkowane rzeczowo i chronologicznie. Znajduje się tu drukowana praca twórcy spuścizny (j.a. 146) oraz publikowane opracowania i referaty innych osób.

Spuścizna Leona Grosfelda otrzymała w PAN Archiwum w Warszawie sygnaturę III-346. W serwisie <https://www.szukajwarchiwach.gov.pl> zespół został oznaczony sygnaturą 302/459/0. Inwentarz uzupełniają dwa aneksy.

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Leona Grosfelda*, PAN Archiwum w Warszawie, sygn. III-346
2. Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego, sygn. S II 517, Album Universitatis Jagellonicae Cracoviensis; S II 363, Katalog główny studentów UJ za rok szkolny 1929/30; WP II 328, Katalog studentów z roku akademickiego 1929/30
3. *Akta osobowe Leona Grosfelda*, Archiwum Zakładowe Instytutu Historii PAN, sygn. 21155
4. *Akta osobowe Leona Grosfelda*, Archiwum Zakładowe Kancelarii PAN, sygn. 2637
5. *Akta przewodu doktorskiego Leona Grosfelda*, Archiwum Uniwersytetu Warszawskiego
6. <https://www.pzbs.pl/historia>
7. Patrycja Bukalska, *Krwawa Luna*, Warszawa 2016

PRZEGLĄD ZAWARTOŚCI INWENTARZA

I. Materiały twórczości naukowej	1–131
A. Opracowania, artykuły i referaty	1–12
B. Publikacje źródłowe	13–112
C. Materiały warsztatowe	113–131
II. Materiały działalności twórcy spuścizny	132–140
A. Działalność organizacyjno-naukowa	132–136
B. Działalność wydawnicza i redakcyjna	137–140
III. Materiały biograficzne i korespondencja	141–142
IV. Materiały osób obcych	143–145
IV. Załączniki	146–151
Aneksy	1-2

I. MATERIAŁY TWÓRCZOŚCI NAUKOWEJ

A. Opracowania, artykuły i referaty

1. *Polityka państw centralnych wobec sprawy polskiej w latach pierwszej wojny światowej*
Opracowanie, fragmenty różnych redakcji
Przed 1962, rkp., masz., l., k. 289
Druk: Warszawa 1962
2. *Sytuacja międzynarodowa ziem polskich i państwa polskiego w XIX i XX w.*
Konspekt pracy zbiorowej z udziałem L. G.
Ok. 1970, rkp., l., k. 7
3. *Gospodarcza przyszłość Polski w polityce państw centralnych (1914–1916)*
Artykuł, różne wersje, w tym *Gospodarcze motywy i cele polityki państw centralnych wobec sprawy polskiej (1914–1916)*: fragmenty
Przed 1961, rkp., masz., l., k. 80
Druk: „Kwartalnik Historyczny”, 1961, R. LXVIII, z. 1, s. 31–68
4. *Listopad 1918 r. w Warszawie*
W oczach Niemców. Polska na przełomie 1919 i 1920 r.
Misja hrabiego Kesslera w Warszawie (20 listopada – 15 grudnia 1918r.)

- Wstępy do artykułów, fotokopie raportów niemieckich z regestami i przypisami,
notatki
Ok. 1965–1970, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 78
Druk: poz. 1 „Kwartalnik Historyczny”, 1966, R. LXXIII, z. 3, s. 665–668
poz. 2 „Najnowsze Dzieje Polski, 1914–1939”, 1967, T. XI,
s. 191–203
poz. 3 „Dzieje Najnowsze”, 1970, R. II, z. 1, s. 17–30
5. *Antecedencje umowy białostockiej. Nieznane dokumenty*
Artykuł, fotokopie niemieckich raportów dyplomatycznych, Aleksy Deruga, *Notatka dla tow. prof. L. Grosfelda*
1966, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami, fkp., j. niem., pol., l., k. 118
6. *Czy Anglicy rzeczywiście byli inspiratorami zamachu majowego?*
Artykuł, notatki, fotokopie raportów niemieckich przedstawicieli dyplomatycznych w Polsce
Przed 1969, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 68
Druk: „Kwartalnik Historyczny”, 1969, R. LXXVI, z. 3, s. 677–681
7. *Poselstwo niemieckie w Warszawie wobec wojny polsko-radzieckiej 1920 r.*
Przyczynek do hitlerowskich usiłowań zagarnięcia złota polskiego
Akta Kancelarii Rzeszy
Polska wobec sprawy ewakuacji Nadrenii (1926–1929)
Fragmenty brulionów artykułów, notatki, fotokopie raportów niemieckich
przedstawicieli dyplomatycznych
Ok. 1971–1975, rkp., fkp., l., k. 137
Druk: poz. 1 „Kwartalnik Historyczny”, 1971, R. LXXVIII, z. 4, ss. 857–869
poz. 2 „Dzieje Najnowsze”, 1972, R. IV, z. 3, ss. 198–199
poz. 3 „Kwartalnik Historyczny”, 1973, R. LXXX, z. 3, ss. 691–701
poz. 4 „Dzieje Najnowsze”, 1975, R. VII, z. 1, ss. 187–198
8. *Sytuacja międzynarodowa i polityka zagraniczna Polski w latach 1930–1935*
Artykuł
Przed 1978, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami, l., k. 250
Druk: *Historia Polski. T. 4, 1918–1939. Cz. 3, rozdz. XXVI–XXXVII (1926–1935)*, Warszawa 1978
9. G. L., Nowak-Kiełbikowa Maria, *Sytuacja międzynarodowa i polityka zagraniczna Polski 1926–1929*
Artykuł
Przed 1978, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami, l., k. 112
Druk: *Historia Polski. T. 4, 1918–1939. Cz. 3, rozdz. XXVI–XXXVII (1926–1935)*, Warszawa 1978
10. Jerzy Krasuski, *Stosunki polsko-niemieckie 1919–1932, Poznań 1975*
O kilku zagadnieniach stosunków międzynarodowych w czasie I wojny światowej
Warsztat historyka
Jan Nowak, Kurier z Warszawy, Londyn 1978
Adam Bromke, O aktualności Dmowskiego, „Myśl Polska”, 1985/1986 (Londyn)
Referaty, bruliony, fragmenty, notatki
Ok. 1978–1986, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami i dopiskami, l., k. 227

11. *Polskie aspekty stosunków niemiecko-sowieckich w przededniu i w pierwszym okresie II wojny światowej*
Referat wygłoszony w Pracowni Struktur Politycznych XIX i XX w. IH PAN,
bruliony, wypisy bibliograficzne, notatki
Ok. 1980, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami i dopiskami, masz. pow., l., k. 280
Druk: „Krytyka. Kwartalnik Polityczny”, 1980, nr 7, s. 89–106; wyd. książkowe,
Warszawa 1981. II wyd.: *Polskie aspekty stosunków niemiecko-sowieckich w okresie międzywojennym*, Warszawa 1988
12. *Polskie aspekty stosunków niemiecko-sowieckich w latach dwudziestych*
Fragmenty brulionu artykułu, różne wersje, notatki
Ok. 1985, rkp., masz., l., k. 82
Druk: „Krytyka. Kwartalnik Polityczny”, 1986, nr 22, s. 87–98; wyd. książkowe:
Polskie aspekty stosunków niemiecko-sowieckich w okresie międzywojennym,
Warszawa 1988

B. Publikacje źródłowe

13. *Raporty przedstawicieli Niemiec w Warszawie w latach 1918–1939*
Wstęp do całości wydawnictwa (*egzemplarz roboczy do składu*), przedmowa do t. 2,
nota edytorska, wykaz skrótów, raporty IV – XI 1922 (*egzemplarz roboczy do składu*),
bruliony, korespondencja
Ok. 1968, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami, j. niem., pol., l., k. 220
14. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 1: XI 1918 – XII 1920, raporty 1–104, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 278
15. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 2: I – XII 1921, raporty 105–229, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 344
16. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 3: I – XII 1922, raporty 230–321, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 270
17. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 4: I – XII 1923, raporty 322–401, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 185
18. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 5: I – XII 1924, raporty 402–470, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 178
19. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 6: I – XII 1925, raporty 471–538, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 162
20. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 1: IV – XII 1920, raporty 25–104, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 211

21. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 2: I – XII 1921, raporty 105–229, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 341
22. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 3: I – XII 1922, raporty, 230–321, niekompletne
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 235
23. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 4: I – XII 1923, raporty 322–401, niekompletne
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 166
24. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 5: I – XII 1924, raporty 402–470, niekompletne
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 141
25. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 6: I – XII 1925, raporty 470–537, niekompletne
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 153
26. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 1: XI 1918 – XII 1920, raporty 1–104 (brak 37, 42, 44, 53, 58)
Przed 1968, masz., j. niem., pol., l., k. 268
27. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 2: I – XII 1921, raporty 106–229, niekompletne
Przed 1968, masz., j. niem., pol., l., k. 192
28. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 3: I – XII 1922, raporty 230–321, niekompletne
Przed 1968, masz., j. niem., pol., l., k. 263
29. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 4: I 1923 – XI 1925, raporty 322–533, niekompletne
Przed 1968, masz., j. niem., pol., l., k. 312
30. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 1: XI – XII 1918, fotokopie raportów z regestami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 124
31. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 2: V – XII 1920, fotokopie raportów z regestami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 340
32. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 3: I – VI 1921, fotokopie raportów z regestami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 283
33. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 4: VII – XII 1921, fotokopie raportów z regestami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 317

34. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 5: I – VI 1922, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 195
35. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 6: VII – XII 1922, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 234
36. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 7: I – VI 1923, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 163
37. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 8: VII – XII 1923, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 165
38. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 9: I – VI 1924, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 174
39. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 10: VII – XII 1924, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 134
40. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 11: II – VII 1925, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 162
41. Jw.
T. 1: 1918–1925, cz. 12: VIII – XII 1925, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 145
42. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 1: I – XII 1926, raporty 1–87 (brak 86), pierwsze karty
uszkodzone
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 189
43. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 2: I – XII 1927, raporty 88–141, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 122
44. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 3: I – XII 1928, raporty 142–189, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 121
45. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 4: I – XII 1929, raporty 190–268 (brak 267)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 237
46. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 5: I – XII 1930, raporty 269–323, komplet

- Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 193
47. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 6: I – XII 1931, raporty 325–367, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 147
48. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 7: I – XII 1932, raporty 368–416 (brak 369)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 125
49. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 8: I – XII 1933, raporty 417–494 (brak 418)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 218
50. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 1: I – XII 1926, raporty 1–87, komplet, pierwsza karta uszkodzona
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 196
51. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 2: I – XII 1927, raporty 88–141, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 122
52. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 3: I – XII 1928, raporty 142–189, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 120
53. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 4: I – XII 1929, raporty 190–268, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 245
54. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 5: I – XII 1930, raporty 269–324, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 201
55. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 6: I – XII 1931, raporty 325–367, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 147
56. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 7: I – XII 1932, raporty 368–416, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 134
57. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 8: I – XII 1933, raporty 417–494, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. franc., niem., pol., l., k. 230
58. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 1: I – XII 1926, raporty 1–87, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 194

59. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 2: I – XII 1927, raporty 88–141, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 121
60. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 3: I – XII 1928, raporty 142–189, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 121
61. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 4: I – XII 1929, raporty 190–268 (brak 238)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 235
62. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 5: I – XII 1930, raporty 269–324 (brak 276, 297)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 191
63. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 6: I – XII 1931, raporty 325–367 (brak 326, 328, 332)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 139
64. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 7: I – XII 1932, raporty 368–416 (brak 370, 375)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 130
65. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 8: I – XII 1933, raporty 417–494, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 230
66. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 1: I 1926 – XII 1927, raporty 1–141, niekompletne
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 321
67. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 2: I 1928 – XII 1929, raporty 142–268 (brak 222)
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 365
68. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 3: I 1930 – XII 1931, raporty 269–367, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 349
69. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 4: I 1932 – XII 1933, raporty 368–494, komplet
Przed 1968, masz. z odręcznymi dopiskami i poprawkami, j. niem., pol., l., k. 365
70. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 1: I – VI 1926, fotokopie raportów z regestami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 228
71. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 2: VII – XII 1926, fotokopie raportów z regestami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 160

72. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 3: I – V 1927, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 131
73. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 4: VII – XII 1927, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 113
74. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 5: I – XII 1928, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 217
75. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 6: I – V 1929, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 219
76. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 7: VI – XII 1929, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 207
77. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 8: I – VI 1930, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 145
78. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 9: VI – XII 1930, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 181
79. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 10: I – VII 1931, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 115
80. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 11: VIII – XII 1931, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 140
81. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 12: I – VI 1932, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l. k. 120
82. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 13: VII – XII 1932, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 128
83. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 14: I – VII 1933, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 189
84. Jw.
T. 2: 1926–1933, cz. 15: VIII – XII 1933, fotokopie raportów z rejestrami i przypisami
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 211

85. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 1: I – XII 1934, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 201
86. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 2: I – VI 1935, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 199
87. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 3: VII – XII 1935, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 167
88. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 4: I – V 1936, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 118
89. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 5: VI – XII 1936, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 144
90. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 6: I – VIII 1937, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 130
91. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 7: IX – XII 1937, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 152
92. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 8: I – VI 1938, fotokopie raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 120
93. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 9: VII – XII 1938, fotokopie raportów, innych niemieckich
placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt z tego okresu
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 151
94. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 10: I – IV 1939, fotokopie raportów, także fotokopie raportów
innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt z tego okresu
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 166
95. Jw.
T. 3: 1934–1939, cz. 11: V – IX 1939, fotokopie raportów, innych niemieckich
placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt z tego okresu
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 184
96. Jw.
Materiały do wstępu i przypisów, notatki
Przed 1968, rkp., masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 334
97. Jw.

Notatki związane m.in. z kwerendą w archiwach niemieckich
Przed 1968, rkp., masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 195

98. Jw.
Materiały z kwerend w archiwach niemieckich, fotokopie okładek teczek aktowych, pojedynczych stron raportów, wypełnionych formularzy zamówień
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 145
99. Jw.
Materiały z kwerend w archiwach niemieckich, fotokopie okładek teczek aktowych, pojedynczych stron raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 83
100. Jw.
Materiały z kwerend w archiwach niemieckich, fotokopie okładek teczek aktowych, fragmentów raportów
Przed 1968, fkp., j. niem., l., k. 126
101. Jw.
Fotokopie raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1918–1920
Przed 1968, rkp., fkp., j. franc., niem., pol., l., k. 135
102. Jw.
Fotokopie raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych, duplikaty, 1921
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 204
103. Jw.
Fotokopie i maszynopisy raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i urzędów, duplikaty, 1922–1923
Przed 1968, rkp., masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 226
104. Jw.
Fotokopie i maszynopisy raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i urzędów, duplikaty, 1924
Przed 1968, rkp., masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 106
105. Jw.
Fotokopie raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1925
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 164
106. Jw.
Fotokopie raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1926
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 145
107. Jw.
Fotokopie i maszynopisy raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1927–1928

Przed 1968, rkp., masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 181

108. Jw.
Fotokopie i maszynopisy raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1929
Przed 1968, masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 217
109. Jw.
Fotokopie i maszynopisy raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1930–1931
Przed 1968, masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 190
110. Jw.
Fotokopie i maszynopisy raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, duplikaty, 1932–1933
Przed 1968, rkp., masz., fkp., j. franc., niem., pol., l., k. 183
111. Jw.
Fotokopie raportów niewłączonych do wydawnictwa, korespondencja innych niemieckich placówek dyplomatycznych i Auswärtiges Amt, korespondencja Hitlera z Mussolinim, niezidentyfikowane fragmenty raportów, duplikaty, 1934–1939
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 141
112. *Stosunki sowiecko-niemieckie kwiecień 1939 – czerwiec 1941*
Nota od wydawcy, brulion, wstęp do wydawnictwa *Raporty przedstawicieli Niemiec w Warszawie w latach 1918–1939*
Ok. 1979, masz. z odręcznymi poprawkami, l., k. 29
Druk: T. II: *Stosunki sowiecko-niemieckie październik 1939 – czerwiec 1941*, Warszawa [1979]

C. Materiały warsztatowe

113. *Polityka państw centralnych wobec sprawy polskiej w latach pierwszej wojny światowej*
Naczelny Komitet Narodowy, PPS Lewica, SDKPiL: wypisy z akt i literatury przedmiotu
Przed 1962, rkp., masz., fkp., l., k. 306
114. Jw.
Rada Regencyjna, Rada Ministrów Królestwa Polskiego, Komisja Likwidacyjna do spraw Królestwa Polskiego: wypisy z akt i literatury przedmiotu
Przed 1962, rkp., masz., l., k. 274
115. Jw.
Układ stronnictw, fotokopie akt z archiwów niemieckich
Przed 1962, masz., fkp., j. niem., pol., l., k. 51
116. Jw.
Notatki z kwerend w archiwach niemieckich na temat sytuacji w Rosji i na Ukrainie pod koniec pierwszej wojny światowej
Przed 1962, rkp., j. niem., pol., l., k. 268

117. Jw.
Fotokopie dokumentów z archiwów austriackich z okresu 4 I 1915 – 16 III 1915
Przed 1962, fkp., j. niem., l., k. 232
118. Jw.
Fotokopie dokumentów z archiwów austriackich z okresu 17 III 1915 – 30 VIII 1916
Przed 1962, fkp., j. niem., l., k. 234
119. Jw.
J. Piłsudski, Plan organizacji powstania w Królestwie Polskim na wypadek wojny austriacko-rosyjskiej, listy J. Piłsudskiego do W. Sławka i W. Jodki, listy Konrada Korzeniowskiego (Josepha Conrada): fotokopie
1962, rkp., fkp., l., k. 44
120. Raporty przedstawicieli Niemiec w Warszawie dotyczące spraw gospodarczych Polski
Ogólna sytuacja gospodarcza (V 1936 – X 1938): fotokopie akt Auswärtiges Amt
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 125
121. Jw.
Kwestie finansowe (V 1936 – VII 1939): fotokopie akt Auswärtiges Amt
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 72
122. Raporty przedstawicieli Niemiec w Wolnym Mieście Gdańsku poświęcone sytuacji wewnętrznej w Polsce i kwestii Gdańska (VII 1936 – III 1938)
Fotokopie akt Auswärtiges Amt
Przed 1968, rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 160
123. Działalność Borisa Sawinkowa i „białej” emigracji rosyjskiej w Polsce, 1920–1921
Kopie dokumentów z archiwów polskich i rosyjskich, notatki (między innymi do artykułu L. G. *Piłsudski i Sawinkow*), dwa numery „Monitora Polskiego” z roku 1921
1921, ok. 1965, rkp., masz., masz. pow., druk, fkp., j. czes., franc., pol., ros., l., k. 252
124. Polska polityka zagraniczna w okresie międzywojennym
Notatki z literatury przedmiotu, notatki z akt polskiego MSZ, notatki luźne, kopie akt z archiwów austriackich
Po 1975, rkp., masz. pow., j. niem., pol., l., k. 151
125. Stosunki polsko-sowieckie w okresie międzywojennym, działalność Komunistycznej Partii Polski, sprawa Walerego Bagińskiego
Wypisy archiwalne, notatki z literatury przedmiotu
Po 1976, rkp., masz., l., k. 236
126. Stosunki międzynarodowe: teoria i historia
Notatki do referatu, notatki z literatury przedmiotu, informacje bibliograficzne
Po 1976, rkp., masz. powiel., l., k. 111
127. Pierwsza wojna światowa
Notatki z literatury przedmiotu
Po 1977, rkp., l., k. 181
128. Najnowsza historia polityczna Polski, historia Rosji, psychologia społeczna, historiozofia

Notatki z literatury przedmiotu, wypisy archiwalne, notatki luźne
Po 1977, rkp., masz., j. niem., pol., l., k. 227

129. Stosunki niemiecko-sowieckie w okresie międzywojennym
Notatki, kopie dokumentów archiwalnych, fotokopie akt Auswärtiges Amt
Po 1977, rkp., masz. pow., fkp., j. niem., pol., l., k. 248
130. Jw.
Notatki z literatury przedmiotu
Ok. 1980, rkp., l., k. 362
131. Polacy w ZSRR, 1940–1943
Fotokopie raportów niemieckich przedstawicieli dyplomatycznych
B.d., rkp., fkp., j. niem., pol., l., k. 26

II. MATERIAŁY DZIAŁALNOŚCI TWÓRCY SPUŚCIZNY

A. Działalność organizacyjno-naukowa

132. Polska Akademia Nauk Instytut Historii
Plany, sprawozdania, korespondencja, materiały na posiedzenia, stan osobowy IH
PAN na dzień 31 XII 1975 r., notatka o warunkach pracy historyków polskich w
archiwach i bibliotekach ZSRR
Ok. 1960–1975, masz., masz. z odręcznymi poprawkami, masz. pow., l., k. 97
133. Wojskowy Instytut Historyczny
Wydział Nauki i Oświaty KC PZPR
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych przy KC PZPR
Zakład Historii Partii przy KC PZPR
Zakład Historii Ruchu Ludowego
Korespondencja, materiały na posiedzenia
1967, masz., masz. pow., l., k. 12
134. Polskie Towarzystwo Historyczne
Polskie Towarzystwo Lekarskie
Korespondencja, materiały na posiedzenia
1980–1981, masz., masz. pow., l., k. 12
135. Komisja historyków polskich i radzieckich
Polsko-niemiecka komisja historyków (IX sesja, Rostock, 19–23 V 1962)
Pracownia I Wojny Światowej Instytutu Historii Niemieckiej Akademii Nauk w Berlinie
Współpraca z historykami zagranicznymi: plan pracy, materiały do dyskusji
1962–1968, masz., masz. pow., j. niem., pol., l., k. 108
136. *Internationales Symposion Herbst 1918. Die Auflösung des Habsburgerreiches und
die Neuordnung Europas*
Międzynarodnoje Znaczenije Wielikoj Oktiabr'skoj Riewolucyi
Tysiąclecie Państwa Polskiego
Konferencje i sesje naukowe: korespondencja, materiały
1966–1968, masz. pow., druk., j. niem., pol., ros., l., k. 9

B. Działalność wydawnicza i redakcyjna

137. *Dokumenty i materiały do historii stosunków polsko-radzieckich*
Rewolucja październikowa a Polska: rozprawy i studia
Projekt przedmowy, projekt harmonogramu, fragmenty, odpisy dokumentów archiwalnych
Przed 1962–1967, masz. z odręcznymi poprawkami, masz., masz. pow., j. pol., ros., l., k. 55
138. *Historia Polski, t. IV, 1918–1939*
Uwagi St. Zabięły do rozdziału 1. makiety książki *Historia Polski, t. IV, cz. I*, Warszawa 1966, *Dział IV. Próby stabilizacji gospodarczej i politycznej w l. 1924–1926. Przesłanki przewrotu majowego 1926; Historia Polski, t. IV, cz. II, 1926–1939* (spis treści): fragmenty opracowania, notatki
1966–przed 1978, rkp., masz., masz pow. z odręcznymi poprawkami, druk, l., k. 55
Uwaga: zawiera także diagramy do *Historii Polski, t. III, cz. 2*
139. *Historia Polski, t. IV, 1918–1939*
Planowany rozdział 14. o kulturze polskiej do cz. 1, 1918–1926
Przed 1966, masz., masz z odręcznymi poprawkami, masz. pow., l., k. 347, zob. aneks 1
140. *Opinia o pracy Mariana Leczyka pt. „Polityka Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu wobec państw ententy i Stanów Zjednoczonych w latach pierwszej wojny światowej”*
Notatka o pracy H. Heinricha o Legionie Puławskim
Uwagi do wstępnej redakcji wydawnictwa źródłowego *Archiwum Ignacego Paderewskiego*, t. 1, 3, Wrocław 1973–1974
Opinie i uwagi wydawnicze
1964–1977, rkp., masz., l., k. 27

III. MATERIAŁY BIOGRAFICZNE I KORESPONDENCJA

141. Materiały biograficzne
Zdjęcie paszportowe, karta wizytowa, notatki w sprawach osobistych
1966–1975, fot., druk, l., k. 8
142. Marian Marek Drozdowski
Tadeusz Manteuffel
Jerzy Pajewski
Polski Związek Brydża Sportowego
Korespondencja wpływająca
1960–1971, rkp., masz., masz. powiel., l., k. 4

IV. MATERIAŁY OSÓB OBCYCH

143. Dobroszycki Lucjan, *Centralny Katalog Polskiej Prasy Konspiracyjnej 1939–1945*
Brulion z suplementem, brulion listu w sprawie pisma „Państwo i Naród”
Przed 1962, rkp., masz. z odręcznymi poprawkami, masz. pow., l., k. 368
Druk: Warszawa 1962

144. Historia Polski i powszechna XX wieku
Artykuły, referaty, tezy do referatów, fragmenty, konspekty prac
Ok. 1960–1976, masz., masz. pow., l., k. 205, zob. aneks 2
145. Rataj Maciej, *Pamiętniki*
4 I 1925 – 21 XI 1925, 2 XI 1925 – 23 X 1926, 25 X 1926 – 31 III 1927, różne wersje
Przed 1965, masz., l., k. 202
Druk: Warszawa 1965

V. ZAŁĄCZNIKI

146. G. L., *Sprawa polska w okresie pierwszej wojny światowej (stenogram wykładu)*
Broszura
1955, druk opr., s. 22, [2]
Druk: Warszawa 1955
147. [Grodek Andrzej], *Katalog Biblioteki Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie, T. 1: Nauki ekonomiczne i handlowe*
1939, druk, sz., 941 s.
Druk: Warszawa 1939
148. *Polnische Dokumente zur Vorgeschichte des Krieges. Erste Folge*
Dwa niekompletne egzemplarze, niektóre karty poważnie uszkodzone
1940, druk, faksymile, j. ang., franc., niem., pol., l., k. 227
Druk: Berlin 1940
149. Popiołek Kazimierz, *Zaborcze plany kapitalistów śląskich*
1947, druk opr., j. niem., pol., s. 142
Druk: Katowice – Wrocław, 1947
150. Plenel Edwy, *Enseigner l'histoire, enseigner la nation*
Samsonowicz Henryk, *Stan i potrzeby kadry w naukach historycznych*
Schlesinger Arthur M., *Historyk jako uczestnik*
Szacki Jerzy, *Wstępne opracowanie wyników ankiety „Polacy o sobie i innych narodach”*
Artykuły, referaty
Ok. 1950–1970, masz. pow., druk, l., k. 64
Druk: poz. 1: „Le Monde”, 28 VI 1980, s. 14
poz. 3: „Dialogue-USA”, 1976, nr 1, s. 21–29
151. Owsieńska Anna, *Pierwiastkowe formy organizacji i solidarności klasowej w masowych ruchach chłopów dóbr królewskich na terenie woj. krakowskiego: tezy referatu*
Podraza Antoni, Madurowicz Helena, *Rozwarstwienie wsi w Małopolsce w drugiej połowie XVIII wieku: tezy referatu*
Rostworowski Emanuel, *Rola samorządu gromadzkiego w walce klasowej wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII w.*
Rychlikowa Irena, *Stosunki ekonomiczne i walka klasowa w Porębie Wielkiej w drugiej połowie XVIII wieku: tezy referatu*
Ucisk społeczno-gospodarczy i walka klasowa na wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII: plan pracy zespołowej
Tezy do referatów, plan pracy zespołowej

1954–1955, masz. pow., I, k. 32

Druk: poz. 1: „Kwartalnik Historyczny”, 1954, R. LXI, z. 2

poz. 2–5: *Studia z dziejów wsi małopolskiej w drugiej połowie XVIII wieku: praca zbiorowa Katedry Historii Polski Nowożytnej i Najnowszej Uniwersytetu Jagiellońskiego i Pracowni Badań Agrarnych Instytutu Historii PAN*, Warszawa 1957

ANEKS 1

J. 139. *Historia Polski, t. IV, 1918–1939*

- 14 a Lewicki Bolesław W., *Sztuka filmowa w Polsce w latach 1918–25*
- 14 b Marczak-Oborski Stanisław, *Życie teatru polskiego w latach 1918–1926*
- 14 c *Sztuki plastyczne w Polsce w latach 1917/18–1926*
- 14 d Olszewski Andrzej K., *Architektura polska w latach 1917–1926*
- 14 e Chomiński Józef, *Muzyka polska w okresie 1918–1926*
- 14 f Lissa Zofia, *O kulturze muzycznej w latach 1918–1927*
- 14 g *Literatura polska w latach 1918–1926*

ANEKS 2

J. 144 *Historia Polski i powszechna XX wieku*

Balcerak Wiesław, *Czynniki umacniające i osłabiające ład wersalski w Europie Środkowo-Wschodniej (tezy)*, w: „*Ład wersalski*” w *Europie Środkowej*, Wrocław 1971

Japońskie przygotowania do wojny i polityka „appeasement” na Dalekim Wschodzie (od mostu Marco Polo do Pearl Harbor, 1937–1941)

Jędruszczak Hanna, *Społeczne problemy wielkiego kryzysu światowego*, „*Dzieje Najnowsze*”, 1975, R. VII, z. 2, ss. 35–42

Komitet Warszawski PZPR, *Broszura o wydarzeniach marca 1968*

Kosiorok Edward, *Plan pracy magisterskiej*

Lippelt Helmut, „*Politische Sanierung*”. *Zur deutschen Politik gegenüber Polen 1925/26*, „*Vierteljahreshefte für Zeitgeschichte*”, 1971, nr 4

Madajczyk Czesław, *Z zagadnień ruchu oporu na Pomorzu Gdańskim w latach 1939–1945*, „*Zapiski Historyczne*”, 1967, t. XXXII, z. 4

Nowak-Kiełbikowa Maria, Pustek Irena, *Stanowisko mocarstw anglosaskich wobec powstania państwa polskiego w 1918 roku*, „*Kwartalnik Historyczny*”, 1979, t. LXXXVI, nr 1

Polityka rządu polskiego w kwestii Wolnego Miasta Gdańska w latach 1925–1932

Przymanowski Janusz, *O metodzie portretowania*, „*Życie Warszawy*”, 31 XII 1969 – 1 stycznia 1970

Rosen-Zawadzki Kazimierz, *W poszukiwaniu źródeł klęski wrześniowej*, „*Kwartalnik Historyczny*”, 1966, t. LXXIII, nr 2

Rosen-Zawadzki Kazimierz, *Wielka Wojna Mocarstw (1914–1918)*

Roy Claude, *Deux parmi des millions*, „*Le Nouvel Observateur*”, 3 marca 1980

Śmigielski Jan, *Niemcy w dobie obecnej pod kątem widzenia motoryzacji i mechanizacji przyszłej wojny a sprawa motoryzacji w Polsce*

Tomaszewski Jerzy, *Polityka gospodarcza Władysława Grabskiego*

Żarnowski Janusz, *Powstanie systemu państw narodowych w Europie Środkowej (1918)*, w: „*Ład wersalski*” w *Europie Środkowej*, Wrocław 1971

Lista materiałów wyłączonych podczas porządkowania ze spuścizny i przeznaczonych do
brakowania ze względu na brak wartości naukowej i związku z działalnością twórcy
spuścizny (wszystkie materiały mają postać rękopiśmienną)

1. Bibliografia zawartości czasopism, 1950
Walka o pokój
2. Bibliografia zawartości czasopism, 1949–1951
 - a. Zagadnienia młodzieżowe
 - b. Przyjaźń, przykład i pomoc ZSRR
 - c. Kultura, oświata, nauka
 - d. Budowa podstaw socjalizmu. Plan 6-letni
 - e. Związki zawodowe
 - f. Partia – kierowniczą siłą narodu
 - g. Walka o pokój
3. Bibliografia zawartości czasopism, 1952–1954
Polityka zagraniczna Polski
4. Bibliografia zawartości czasopism, 1953
 - a. Zagadnienia ogólnogospodarcze
 - b. Budowa podstaw socjalizmu. Plan 6-letni
5. Bibliografia zawartości czasopism, 1954
 - a. Kultura, oświata, nauka
 - b. Rolnictwo
6. B. Krajewska, Kwerenda w opracowaniu źródłowym *Adresy Warszawy w 1909*, A–K
7. B. Krajewska, Kwerenda w opracowaniu źródłowym *Adresy Warszawy w 1909*, A–Z